

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
25/2025**

Horská záchranná služba

Katarína Kubišová

**Bratislava
október 2025**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

porovnávací analýza	informácia	prehľad
bulletin	infografika	rešerš

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Horská záchranná služba

Anotácia

Predkladaná porovnávací analýza sa zaoberá fungovaním a organizáciou horskej záchrannéj služby vo vybraných európskych štátoch. Porovnáva jej štruktúru, úlohy, kritériá na získanie oprávnenia na výkon tejto služby, výcvik horských záchranárov, financovanie tejto služby a pod.

Kľúčové slová

horská záchranná služba, záchranár, zdravotná záchranná služba, spôsobilosť člena horskej záchrannéj služby, výcvik záchranára, profesionálny a dobrovoľný záchranár

Mounain rescue service

Annotation

The presented comparative analysis deals with the functioning and organization of mountain rescue services in selected European countries. It compares their structure, tasks, criteria for obtaining authorization to perform this service, training of mountain rescuers, financing of this service, etc.

Keywords

mountain rescue service, rescuer, medical rescue service, mountain rescue service member qualification, rescuer training, professional and volunteer rescuer

Vypracovala: RNDr. Katarína Kubišová, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Materiál slúži pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod	5
2. Horská záchranná služba v Slovenskej republike	5
3. Horská záchranná služba vo vybraných európskych štátoch	9
3.1 Česká republika	9
3.2 Francúzsko.....	11
3.3 Nemecko	12
3.4 Poľsko.....	14
3.5 Rakúsko.....	16
3.6 Slovinsko.....	22
3.7 Španielsko.....	25
3.8 Švajčiarsko	28
3.9 Taliansko.....	30
4. Záver	32
5. Použité zdroje	34

1. Úvod

Horská záchranná služba (ďalej len „HZS“) zahŕňa pátracie a záchranné činnosti, ktoré sa odohrávajú v horskom prostredí. Táto činnosť sa odohráva v prostredí, v ktorom sa záchranári musia často popasovať s technickými problémami, s lanovým prístupom, snehom, lavínami, ľadom, trhlinami, vysokými nadmorskými výškami a pod. Náročná povaha horskej záchrany spolu so špecifickými technikami a miestnymi znalosťami potrebnými pre niektoré prostredia znamená, že k výkonu horskej záchrany sú potrebné špecifické teoretické znalosti, ale aj odborné zručnosti, ktoré sa získavajú cieľovým výcvikom. Profesionálne záchranné služby môžu často spolupracovať s dobrovoľníckymi službami.

Cieľom predkladanej porovnávej analýzy bolo priniesť informácie o organizácii, fungovaní a úlohách HZS vo vybraných európskych štátoch. Sústredili sme sa aj na potrebný výcvik horských záchranárov a spôsob financovania HZS. Primárne sme vychádzali z odpovedí štátov na požiadavku v rámci Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD¹ č. 4915 Právna úprava horskej záchrannej služby, odpovede sme doplnili štúdiom príslušných právnych predpisov a ďalších citovaných zdrojov.

Porovnávaciu analýzu prinášame aj v súvislosti s predloženým [vládnym návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#) (tlač 888), ktorý je v súčasnosti predmetom diskusie v Národnej rade SR.

2. Horská záchranná služba v Slovenskej republike

Horská služba funguje ako štátna rozpočtová organizácia, ktorá na vymedzenom území vykonáva záchrannú činnosť a plní ďalšie úlohy stanovené zákonom. HZS spadá do kompetencie Ministerstva vnútra SR (ďalej len „ministerstvo“).

Zákon č. 544/2002 Z.z. o Horskej záchrannej službe ďalej zriaďuje Národnú asociáciu horských vodcov (§ 2b) a Slovenskú asociáciu horských sprievodcov (§ 2e) a určuje ich pôsobnosť.

¹ Požiadavka č. 4915 Právna úprava horskej záchrannej služby (uzavretá databáza), Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home>

Profesionálnych a dobrovoľných horských záchranárov na Slovensku zjednocuje občianske združenie Asociácia horských záchranárov. Asociácia úzko spolupracuje s HZS a prítomnosť dobrovoľnej zložky HZS je pri horskej záchranné nesmierne dôležitá a to najmä pri veľkých a komplikovaných pátracích akciách ako aj pri zvýšenej sezónnej úrazovosti.

Právny základ

- zákon č. 544/2002 Z.z. o Horskej záchranné službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 544/2002 Z. z.“)²
- zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov³ (ďalej len „zákon č. 129/2002 Z. z.“)
- vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov⁴
- vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 23/2006 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranné službe v znení neskorších predpisov⁵ (ďalej len „vyhláška č. 23/2006 Z. z.“)
- vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 299/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg činností v Horskej záchranné službe⁶ (ďalej len „vyhláška č. 299/2010 Z. z.“)

Úlohy HZS

Záchranná činnosť na účely tohto zákona je vyhľadávanie a vyslobodzovanie osoby v tiesni, poskytovanie prvej pomoci osobe v tiesni a jej preprava k najbližšiemu dopravnému prostriedku zdravotníckeho zariadenia, prípadne do zdravotníckeho zariadenia (§ 2a zákona č. 544/2002 Z. z.).

Horská služba podľa § 4 zákona č. 544/2002 Z. z. najmä:

- a) organizuje a vykonáva záchrannú činnosť,
- b) poskytuje informácie súvisiace s bezpečnosťou osôb,

² Zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranné službe v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/544/20230401>

³ Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/129/20250701>

⁴ Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/469/20230501>

⁵ Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 23/2006 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranné službe v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/23/20080501>

⁶ Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č.299/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg činností v Horskej záchranné službe. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/299/20100701>

- c) vykonáva preventívne opatrenia súvisiace s bezpečnosťou osôb, najmä pri ohrození lavínami,
- d) podieľa sa na pátraní po nezvestnej osobe,
- e) vyjadruje sa k vyznačovaniu trás a k ich označovaniu,
- f) zabezpečuje prevádzku záchranných a ohlasovacích staníc horskej služby,
- g) poskytuje zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu v súčinnosti so záchrannou zdravotnou službou,
- h) vydáva pokyny týkajúce sa bezpečnosti osôb v horskej oblasti.

Horská služba plní tiež úlohy v rámci integrovaného záchranného systému (§ 8 d) zákona č. 129/2002 Z. z.) a niektoré ďalšie úlohy, vyplývajúce zo zákona.

Presný rozsah činností HZS pre jednotlivé pozície uvádza vyhláška č. 299/2010 Z. z.

Spôsobilosť HZS

Záchrannú činnosť podľa tohto zákona môže vykonávať len osoba s odbornou spôsobilosťou a zdravotnou spôsobilosťou (§ 2a zákona č. 544/2002 Z. z.). Odbornú spôsobilosť pre výkon horskej vodcovskej a sprievodcovskej činnosti a výkon záchranej činnosti upravuje § 11a a § 12 zákona č. 544/2002 Z. z. Bližšie podrobnosti k odbornej príprave stanovujú príslušné vykonávacie predpisy (vyhláška č. 23/2006 Z. z.).

Financovanie HZS

Finančnými vzťahmi je HZS napojená na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva, ktoré vykonáva funkciu jej zriaďovateľa.

Podľa [Štatútu HZS](#) služba hospodári s prostriedkami:

- a) štátneho rozpočtu,
- b) prijatými od iných subjektov.

Navrhovaná novela zákona č. 544/2002 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky v utorok 9. septembra 2025 posunula do druhého čítania [vládný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#) (tlač 888) z dielne Ministerstva vnútra SR, ktorá prinesie mnohé opatrenia a rozšírenia záchranej činnosti. Cieľom novely zákona je, podľa ministerstva, zabezpečiť rovnakú pomoc, záchranu a bezpečie pre všetkých ľudí a zároveň reagovať na viaceré problémy z aplikačnej praxe, vrátane zabránenia zneužívania označenia „Horská záchranná služba“ a jej znaku.

Medzi najvýznamnejšie zmeny patria:

- **Zavedie sa nová záchranná činnosť**, ktorou je vyslobodzovanie osoby v tiesni použitím lanovej techniky v neprístupných alebo ťažko prístupných oblastiach mimo horských oblastí. V súčasnosti sa táto činnosť vykonáva aj osobami bez odbornej spôsobilosti, čo môže viesť, podľa ministerstva, k ohrozeniu zdravia a života zachraňovaných osôb aj samotných záchranárov. Novela preto stanovuje povinnosť odbornej spôsobilosti obdobne, ako ju majú horskí záchranári.
- **Ochrana mena a znaku Horskej záchrannej služby** – novela reaguje na aplikačné a výkladové problémy pri používaní označenia „Horská záchranná služba“ a jej znaku, ako aj pri pohybe príslušníkov HZS a iných osôb počas výcviku v chránených územiach. Prijatá novela zakazuje osobám, ktoré nevykonávajú úlohy HZS, používať označenie „Horská záchranná služba“, rovnako nesmú používať ani znak HZS.
- **Používanie dronov** – HZS bude môcť využívať bezpilotné lietadlá na pátracie a záchranné akcie v horských oblastiach, čím sa zásadne urýchli a zefektívni zásah.
- **Asociácia horských záchranárov** – zriadi sa nová stavovská organizácia, ktorá bude vykonávať odbornú spôsobilosť mimo horských oblastí s použitím lanových techník a bude obhajovať záujmy svojich členov. V súčasnosti existuje, podľa ministerstva, približne 27 dobrovoľných organizácií, z ktorých mnohé nemajú odborne spôsobilé osoby. Vytvorením jednej stavovskej organizácie sa zavedú jasné pravidlá pre dobrovoľných horských záchranárov, čo je aj ich vlastná požiadavka.
- **Národná asociácia horských vodcov SR** – upravia sa pravidlá registrácie a členstva a zakotví sa disciplinárna právomoc k osobám vykonávajúcim horskú vodcovskú činnosť. Rozširuje sa rozsah vodcovskej činnosti o vedenie kurzov technickej pomoci v horách a podmienky výkonu horskej vodcovskej a sprievodcovskej činnosti a taktiež rozsah horskej sprievodcovskej činnosti.
- **Financovanie dobrovoľných záchranárov** – návrh umožňuje HZS použiť príjmy získané za výkon záchrannej činnosti, pátranie po nezvestných osobách, asistencie a lyžiarske služby okrem iného aj na zabezpečenie odbornej spôsobilosti na výkon záchrannej činnosti pre dobrovoľných záchranárov.
- Navrhuje sa tiež **sprísniť podmienky v procese získavania odbornej spôsobilosti** na výkon záchrannej činnosti, a to nielen pre príslušníkov Horskej záchrannej služby, ale aj pre iné fyzické osoby, ktoré majú záujem získať odbornú spôsobilosť na výkon záchrannej činnosti.
- **Bezpečnosť na svahoch** – novelou sa zavedie povinnosť nosiť prilby pre osoby do 18 rokov s cieľom zvýšiť bezpečnosť lyžiarov na lyžiarskych tratiach.^{7,8}

⁷ Národná rada SR posunula do druhého čítania novelu zákona o Horskej záchrannej službe. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=narodna-rada-sr-posunula-do-druheho-citania-novelu-zakona-o-horskej-zachrannej-sluzbe>

⁸ Vláda schválila návrh novely zákona o Horskej záchrannej službe. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy-4&sprava=vlada-schvalila-navrh-novelu-zakona-o-horskej-zachrannej-sluzbe>

V rámci pripomienkovania návrhu zákona sa objavilo niekoľko výhrad zo strany dobrovoľníckych organizácií HZS. Návrh podľa nich zásadným spôsobom ovplyvňuje a obmedzuje činnosť dobrovoľníckych organizácií horských záchránárov, napríklad obmedzí ich možnosť vykonávať prevenciu pred úrazmi na horách (lavínové kurzy a kurzy zamerané na bezpečný pohyb v horách), neúmerne finančne zaťaží takéto organizácie, demotivuje dobrovoľných záchránárov a pod.⁹

Ministerstvo vnútra SR v reakcii na tieto výhrady uvádza, že tento názor zastáva len asi desaťpercentná nespokojná časť ľudí z občianskych združení, ktorí reálne nevykonávajú horskú záchranu a takmer všetci horskí záchránári, ktorí sa podieľajú na výkone záchrany v horách profesionálne aj dobrovoľne, podporujú tieto zmeny¹⁰.

3. Horská záchranná služba vo vybraných európskych štátoch

3.1 Česká republika

Právny základ

Horská záchranná služba je upravená v zákone č. 159/1999 Zb., o niektorých podmienkach podnikania v oblasti cestovného ruchu a o zmene zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov, a zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov¹¹.

⁹ Štát ide prekopať fungovanie horských záchránárov. Obmedzí to činnosť dobrovoľníkov. Dostupné na internete: <https://zdravotnickydennik.sk/2025/03/stat-ide-prekopat-fungovanie-horskych-zachranarov-obmedzi-to-cinnost-dobrovolnikov/>

¹⁰ Hromadnú pripomienku k novele zákona o horských záchránároch podpísalo viac ako 300 ľudí. Dostupné na internete: <https://www.aktuality.sk/clanok/A7a62k8/hromadnu-pripomienku-k-novele-zakona-o-horskych-zachranaroch-podpisalo-viac-ako-300-ludi/>

¹¹ Zákon č. 159/1999 Zb., o niektorých podmienkach podnikania v oblasti cestovného ruchu a o zmene zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov, a zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-159>

Druhá časť tohto zákona obsahuje niektoré ustanovenia o obsahu činnosti Horskej záchranej služby, o výkone základných činností Horskej záchranej služby, o lyžiarskych strediskách a o financovaní základných činností Horskej záchranej služby (§ 11a – 11d).

Od roku 2004 HZS spadá pod Ministerstvo pre miestny rozvoj.

Zloženie HZS

Horská záchranná služba Českej republiky (Horská služba České republiky, HS ČR) má dve vnútorné organizácie: Horská služba ČR, o. p. s. (zamestnanci na plný úväzok) a dobrovoľnícka organizácia Horská služba ČR, z. s. Tieto organizácie fungujú ako jedna organizácia a ľudia medzi nimi nepociťujú žiadny rozdiel. Zamestnanci na plný úväzok dostávajú bežný plat a vybavenie. Dobrovoľní členovia pracujú zadarmo a majú nárok na všetko oblečenie a vybavenie.

Úlohy HZS

Horská služba ČR pri výkone svojej činnosti najmä:

- organizuje a vykonáva záchranné a pátracie akcie v horskom teréne,
- poskytuje prvú pomoc a zaisťuje transport zranených,
- vytvára podmienky pre bezpečnosť návštevníkov hôr,
- zaisťuje prevádzku záchranných a ohlasovacích staníc HS,
- vykonáva inštaláciu a údržbu výstražných a informačných zariadení,
- spolupracuje pri vydávaní a rozširovaní preventívne-bezpečnostných materiálov,
- informuje verejnosť o poveternostných a snehových podmienkach na horách a opatreniach HS na zaistenie bezpečnosti na horách,
- spolupracuje s orgánmi verejnej správy, ochrany prírody a životného prostredia a inými orgánmi a organizáciami,
- sleduje úrazovosť a vykonáva rozbor príčin úrazov na horách, navrhuje a odporúča opatrenia na jej zníženie,
- vykonáva hliadkovú činnosť na hrebeňoch, zjazdových tratiach, pohotovostnú službu na staniach a domoch HS,
- vykonáva lavínové pozorovania,
- pripravuje a školí svojich členov a čakateľov,
- spolupracuje s ostatnými záchrannými organizáciami doma aj v zahraničí.¹²

Výcvik HZS

Lekárske prehliadky a znalosti sú pre obe organizácie rovnaké. Zamestnanci na plný úväzok niekedy pomáhajú v rôznych oblastiach; dobrovoľníci sú umiestnení iba v jednej oblasti.

¹² Horská služba: Poslanie a úlohy. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/poslani-a-ukoly>

Financovanie HZS

Finančné prostriedky štátneho rozpočtu určené na zabezpečenie financovania základnej činnosti horskej služby sú súčasťou rozpočtovej kapitoly ministerstva, poskytovanej na základe žiadosti verejno-prospešnej organizácie o poskytnutie dotácie na zabezpečenie jej činnosti.

3.2 Francúzsko

Právny základ

Právnym základom pre legálnu záchranu v horách je zákon č. 85-30 z 9. januára 1985 o rozvoji a ochrane hôr . Článok 96 zákona:

„Ak si na zabezpečenie verejnej záchrannej služby horská záchranná služba vyžaduje vykonanie všeobecnej akcie určitej dôležitosti, zástupca štátu v departemente môže realizovať núdzový plán podľa článku L741-6 zákona o vnútornej bezpečnosti“.

Kategorizácia HZS

Vo Francúzsku horskú záchrannú službu zabezpečujú tri typy organizácií:

1 – štátne jednotky (ministerstvo vnútra)

Ministerstvo vnútra má dva typy jednotiek zodpovedných za záchranu vo „vysokých horách“:

- [civilný personál pričlenený ku Generálnemu riaditeľstvu Národnej polície;](#)
- [vojenské sily pričlenené ku všeobecnému vedeniu Národnej žandárskej služby.](#)

2 - Jednotky departmentov

Francúzsko je rozdelené do 100 „departmentov“, ktoré majú svoje miestne orgány.

Každý department je zodpovedný za „hasičský a záchranný zbor“.

Departmenty, ktoré majú hory (najmä Alpy a Pyreneje), riadia špecializované jednotky:

- horské hasičské zbory (GMSP);
- prieskumné a zásahové skupiny v nebezpečnom prostredí (GRIMP).

3 - „Horské záchranné spoločnosti“ (SSM)

SSM sú združenia zložené z dobrovoľných záchranárov, ktorí nie sú štátnymi zamestnancami. Vo všeobecnosti sú to profesionáli („vysokohorskí vodcovia“), ktorí pomáhajú štátu a jednotkám departmentov. Napríklad department Horné Savojsko má 9 SSM.

Výcvik HZS

Výcvik je rovnaký pre všetkých zamestnancov. Je veľmi náročný a vyžaduje si vynikajúce športové kvality. Nie je nezvyčajné, že tieto jednotky zamestnávajú bývalých horských vojakov („chasseurs alpins“).

Koordinácia HZS

Koordináciu medzi týmito rôznymi organizáciami zabezpečuje štát. V týchto horských departmentoch prefekt (ktorý zastupuje vládu v každom departmente) vypracuje „záchranný plán“, ktorý umožňuje koordináciu zásahu každej z týchto jednotiek (štát, department, záchranné združenia). Tento plán umožňuje vyhnúť sa „duplicite“ pri záchranných akciách.

3.3 Nemecko

Horské záchranné služby sú v Nemecku organizované na dobrovoľnej báze ako súčasť organizácie Červený kríž.

Právny základ

Právny základ závisí od danej spolkovej krajiny. Napríklad pre Bavorsko existuje bavorský zákon o záchranných službách¹³, ktorý obsahuje aj ustanovenia pre horské záchranné služby. Paragraf 17 (1) zákona deleguje vykonávanie horskej a jaskynnej záchrany na Bavorskú horskú záchrannú službu v rámci Bavorského Červeného kríža, čo je súkromné neziskové združenie.

Článok 17

Záchrana v horách a jaskyniach

- (1) Združenie pre pohotovostnú službu a hasičský zbor poverí vykonávaním horskej a jaskynnej záchrany Bavorskú horskú záchrannú službu v rámci Bavorského Červeného kríža alebo v rámci

¹³ Bavorský zákon o záchranných službách. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayRDG/true>

výberového konania podľa článku 13 vhodné neziskové organizácie alebo združenia. Ak organizácie alebo združenia uvedené vo vete 1 nie sú ochotné vykonávať horskú a jaskynnú záchranu, Združenie pre pohotovostnú službu a hasičský zbor vykoná horskú a jaskynnú záchranu samé alebo prostredníctvom poverených členov združenia.

Článok 36

Poplatky za používanie horskej a jaskynnej záchrany a vodnej záchrany

(1) Tí, ktorí vykonávajú horskú a jaskynnú záchranu a vodnú záchranu, môžu za svoje služby účtovať poplatky.

(2) Poplatky za používanie pripísateľné inštitúciám sociálneho poistenia dohodnú prevádzkovatelia horských a jaskynných záchranných služieb a vodných záchranných služieb jednotne s inštitúciami sociálneho poistenia a vysporiadajú sa prostredníctvom Ústredného zúčtovacieho úradu...

(3) V prípade užívateľských poplatkov, ktoré nie sú pripísateľné inštitúciám sociálneho zabezpečenia, sa výber a výška užívateľského poplatku riadi ustanoveniami občianskeho práva...

Všetky ostatné horské záchranné služby v Nemecku, konkrétne v Bádensku-Württembersku, Hesensku, Severnom Porýní-Vestfálsku, Porýní-Falcku, Sasku a Durínsku, sú tiež organizované v rámci nemeckého združenia Červeného kríža.

Úlohy HZS

Horská záchranná služba ako súčasť záchranej služby:

- pohotovostná lekárska starostlivosť v teréne
- záchrana z ťažkého terénu
- záchrana na skalách
- záchrana na zjazdovke
- záchrana vo vysokej nadmorskej výške
- záchrana lanovkou
- letecká záchrana
- záchrana pri kaňoningu
- záchranné psy
- záchrana v jaskyniach a baniach
- záchrana pri paraglidingu (strom)

V priebehu rokov sa z hlavnej úlohy „záchrana z ťažkého terénu“ vyvinulo množstvo špecializovaných operačných oblastí. Dnes Horská záchranná služba ako súčasť komplexného asistenčného systému Nemeckého Červeného kríža pokrýva množstvo operačných scenárov (napr. operácie v záplavových oblastiach), ktoré pôvodne neboli súčasťou pôsobnosti Horskej záchranej služby.

Výcvik

Výcvik horského záchranára, napríklad v Bavorsku, pozostáva z psychologického a fyzického testu. Trvá približne tri roky.

Financovanie

Horská záchranná služba napr. v Bavorsku je financovaná napríklad prostredníctvom troch pilierov:

1. Na jednej strane zdravotné poisťovne preplácajú náklady na núdzové lekárske horské záchranné služby.
2. Na druhej strane dostávajú finančné prostriedky od bavorského štátneho ministerstva vnútra, športu a integrácie na záchranné vybavenie a záchranné vozidlá.
3. Posledná dôležitá časť príjmu pochádza z darov od individuálnych sponzorov, ako aj od spoločností a obecných inštitúcií.

3.4 Poľsko

Právny základ

Horská záchranná služba v Poľsku je regulovaná zákonom z 18. augusta 2011 o bezpečnosti a záchrane v horách a v organizovaných lyžiarskych strediskách¹⁴. Podľa zákona spadá pod jurisdikciu ministra vnútra.

Zloženie HZS

V Poľsku existujú dve združenia horskej záchranej služby: [Dobrovoľná horská záchranná služba](#) (GOPR) a [Dobrovoľná záchranná služba Tatier](#) (TOPR). Tieto organizácie si delia oblasť pôsobnosti. TOPR pôsobí v oblasti poľských Tatier. GOPR pozostáva zo 7 terénnych skupín, ktoré pôsobia v iných horských oblastiach krajiny okrem Tatier.

¹⁴ Zákon z 18. augusta 2011 o bezpečnosti a záchrane v horách a v organizovaných lyžiarskych strediskách.

Dostupné na internete (v poľštine):

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20112081241/U/D20111241Lj.pdf>

Podľa článku 7 zákona obe združenia organizujú a školia horských a lyžiarskych záchranárov a záchranné psy vrátane lavínových psov s ich psododmi. Taktiež udeľujú záchrannárske a inštruktorské kvalifikácie v horskej záchrannej službe.

Oprávnenie na výkon HZS

Horskú záchrannu môžu vykonávať subjekty, ktoré získali súhlas ministra zodpovedného za vnútorné záležitosti na vykonávanie horskej záchrany a boli zapísané do registra jednotiek spolupracujúcich so systémom štátnej záchrannej zdravotnej služby. Minister vnútra udeľuje súhlas na vykonávanie horskej záchrannej služby na žiadosť žiadateľa rozhodnutím. Rozhodnutie stráca platnosť, ak subjekt, ktorý súhlas dostal, nie je do šiestich mesiacov od jeho vydania zapísaný do registra jednotiek spolupracujúcich so systémom štátnej záchrannej zdravotnej služby.¹⁵

Úlohy HZS

V rámci horskej záchrany sa vykonávajú záchranné operácie, ktoré pozostávajú najmä z:

- prijatie hlásenia o nehode alebo inej udalosti;
- príchod na miesto nehody so záchranným vybavením;
- poskytovanie kvalifikovanej prvej pomoci;
- zabezpečenie a evakuácia osôb zdržiavajúcich sa v horách z oblastí ohrozujúcich život a zdravie;
- preprava osôb, ktoré utrpeli nehodu alebo sú vystavené riziku straty života alebo zdravia, na miesto, kde môžu jednotky systému štátnej záchrannej zdravotnej služby vykonávať lekárske záchranné operácie po predchádzajúcej dohode s dispečerom jednotky systému štátnej záchrannej zdravotnej služby;
- hľadanie nezvestných osôb v horách;
- prevoz tiel z hôr.¹⁶
-

Financovanie HZS

V súlade s čl. 17 (2) zákona, úlohy v oblasti horskej záchrany prideluje a financuje ministerstvo vnútra v rámci účelových dotácií pridelovaných z časti štátneho rozpočtu, ďalej je horská záchranná služba financovaná z dotácií pridelovaných útvarmi územnej samosprávy a z časti vybraných poplatkov za vstup do národného parku alebo krajinného parku (prevádzaných vo výške 15 % z výnosu zo vstupeniek), ako aj od sponzorov. Napríklad horskú záchrannú službu

¹⁵ Horská a lyžiarska záchrana - základné informácie. Dostupné na internete (v poľštine):

<https://www.gov.pl/web/mswia/ratownictwo-gorskie>

¹⁶ Tamtiež

(GOPR) už 15 rokov podporuje poisťovňa PZU. Zahŕňa tak dotovanie záchranných akcií, ako aj spoluorganizovanie vzdelávacích kampaní. Každý rok zároveň môžu daňovníci darovať 1 % zo svojej dane niektorému zo združení horských záchranárov.

Dohľad a kontrola HZS

Na činnosť HZS dohliada minister vnútra. V rámci tohto dohľadu má minister vnútra právo:

- požadovať od subjektov oprávnených vykonávať HZS doklady a písomné vysvetlenia týkajúce sa ich činností súvisiacich s horskou záchranou;
- vykonávať kontroly subjektov oprávnených na výkon HZS z hľadiska správneho plnenia úloh a vynakladania finančných prostriedkov z časti štátneho rozpočtu spravovanej ministrom zodpovedným za vnútorné záležitosti.

Auditovaná činnosť sa posudzuje z hľadiska zákonnosti, efektívnosti, účelnosti a spoľahlivosti.

3.5 Rakúsko

V Rakúsku majú legislatívnu právomoc ohľadom záchranných služieb (vrátane horskej záchrannej služby) spolkové krajiny.

Právny základ

Právne základy pre horskú alebo leteckú záchranu (ak sú k dispozícii) sú pravidelne obsiahnuté v zákonoch o záchrannej službe spolkových krajín:

- zákon o podpore korutánskych záchranných služieb [K-RFG], LGBl. č. 96/1992, naposledy zmenený a doplnený LGBl. č. 74/2019¹⁷;
- zákon o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017, LGBl. č. 101/2016, naposledy zmenený a doplnený LGBl. č. 64/2020¹⁸;
- zákon o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988, LGBl. č. LGBl. č. 27/1988, naposledy zmenený a doplnený zákonom LGBl. č. 95/2017¹⁹;

¹⁷ Zákon o podpore korutánskych záchranných služieb [K-RFG]. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.jusline.at/gesetz/k-rfg/gesamt>

¹⁸ Zákon o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrNO&Gesetzesnummer=20001142>

¹⁹ Zákon o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=10000262>

- salzburský zákon o záchranných službách, LGBl. č. 78/1981, naposledy zmenený a doplnený zákonom LGBl. č. 45/2019²⁰;
- štajerský zákon o záchranné službe, LGBl. č. 20/1990, naposledy zmenený a doplnený zákonom LGBl. č. 20/2016²¹;
- tirolský zákon o záchranné službe z roku 2009, LGBl. č. 69/2009, naposledy zmenený a doplnený zákonom LGBl. č. 138/2019²²;
- [vorarlberský] zákon o záchranné službe, LGBl. č. 46/1979, naposledy zmenený a doplnený zákonom LGBl. č. 50/2020²³.

Horská a letecká záchranná služba je v každej spolkovej krajine podrobne upravená odlišne.

Kategorizácia záchranných služieb

V niektorých spolkových krajinách sa horská záchranná služba považuje za „špeciálnu záchrannú službu“ (§ 4 zákona K-RFG, § 6 zákona o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017, § 1 zákona o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988, § 1 salzburského zákona o záchranných službách). Štajerský zákon o záchranných službách rozlišuje medzi všeobecnými záchrannými službami, horskými záchrannými službami a špeciálnymi záchrannými službami. V Tirolsku sa takéto rozlíšenie nerobí. Tu sa horská záchranná služba považuje za podmnožinu záchranné služby.

V niektorých spolkových krajinách sa rozlišuje aj medzi miestnymi a nadlokálnymi alebo obecnými a nadregionálnymi záchrannými službami (Burgenland, Dolné Rakúsko, Štajersko), zatiaľ čo v iných sa odkazuje iba na miestne záchranné služby (Horné Rakúsko, Salzbursko).

Kritériá na HZS

Vo všetkých spolkových krajinách s výnimkou Tirolska sú stanovené kritériá, ktoré musia (horské) záchranné organizácie spĺňať, aby sa mohli považovať za „uznanú záchrannú organizáciu“ (§ 5 zákona K-RFG, § 4 zákona o záchranných službách Horného Rakúska, § 7 zákona o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017, § 3 salzburského zákona o záchranných službách, § 6 štajerského zákona o záchranné službe, § 3 zákona o záchranné službe Vorarlberska). V Korutánsku, Salzburgu, Štajersku a Vorarlbersku je príslušná regionálna organizácia Rakúskej horskej záchranné služby dokonca výslovne uvedená ako uznávaná

²⁰ Salzburský zákon o záchranných službách. Dostupné na internete (v nemčine):

https://www.jusline.at/gesetz/sbg_rg/gesamt

²¹ Štajerský zákon o záchranné službe. Dostupné na internete (v nemčine):

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrStmk&Gesetzesnummer=20000433>

²² Tirolský zákon o záchranné službe z roku 2009. Dostupné na internete (v nemčine):

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrT&Gesetzesnummer=20000411>

²³ [Vorarlberský] zákon o záchranné službe. Dostupné na internete (v nemčine):

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrVbg&Gesetzesnummer=20000273>

záchranná organizácia v oblasti horskej záchrany (§ 5 (9) zákona K-RFG, § 3 (4a) ods. 1 salzburského zákona o záchranných službách, § 6 (3) štajerského zákona o záchrannej službe, § 3 (2) zákona o záchrannej službe Vorarlberska). Zákony o záchranných službách v Dolnom Rakúsku, Hornom Rakúsku, Štajersku a Tirolsku stanovujú, že zmluvy na vykonávanie úloh (horskej) záchrannej služby možno uzatvárať s „uznanými záchrannými organizáciami“ alebo „záchrannými organizáciami, inými vhodnými inštitúciami alebo spoločnosťami [...], ktoré majú príslušnú kvalifikáciu na vykonávanie príslušných úloh verejnej záchrannej služby a potrebnú technickú kapacitu a ekonomickú spoľahlivosť“ (§ 3 (3) tirolského zákona o záchrannej službe z roku 2009, § 3 a 4 zákona o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017, § 2 (2) zákona o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988, § 7 štajerského zákona o záchrannej službe, § 3 (3) a 4 tirolského zákona o záchrannej službe z roku 2009).

Úlohy HZS

Úlohy horskej záchrannej služby pravidelne zahŕňajú záchranu a počiatočnú lekársku starostlivosť o zranené, choré alebo inak závislé osoby z nebezpečných situácií vo vysokohorskom alebo nepriechodnom teréne, ako aj ich prepravu na miesto vhodné na prevoz do záchranného zariadenia (ako je výslovne uvedené v § 2 ods. 9 tirolského zákona o záchrannej službe z roku 2009, podobne napríklad v § 5 ods. 1 štajerského zákona o záchrannej službe alebo § 4 zákona K-RFG).

Financovanie

§ 9 zákona K-RFG, § 4 salzburského zákona o záchranných službách a § 11 štajerského zákona o záchrannej službe pri pridelovaní príspevkov na záchranu výslovne zohľadňujú príslušný regionálny zväz Rakúskej horskej záchrannej služby.

V Tirolsku bola v roku 2016 uzavretá dohoda o financovaní medzi štátom Tirolsko a Rakúskou horskou záchrannou službou - tirolskou správou, ktorá stanovuje ročné účelové dotácie na obstaranie nákladov na vybavenie pre členov, poisťné, ktoré sa má platiť za primerané poisťné krytie (najmä záchranné, poisťenie zodpovednosti, právne poisťenie a úrazové poisťenie) a náklady na obstaranie prevádzkových zdrojov.

Letecká záchrana

Ustanovenia týkajúce sa leteckej záchrany, ktoré majú veľký význam aj pre horské záchranné služby, možno nájsť v záchranných zákonoch Korutánska, Horného Rakúska a Tirolska. Ostatné záchranné zákony neobsahujú žiadne špecifické predpisy týkajúce sa leteckej záchrany.

Úlohy leteckej záchrany sú zvyčajne definované ako vykonávanie záchranných a sanitných letov (§ 4a korutánskeho zákona o podpore záchranných služieb, § 1 (3a) zákona o záchranných službách Horného Rakúska z roku 2017, § 2 (4) tirolského zákona o záchrannej službe z roku 2009).

Podľa § 4a (2) korutánskeho zákona o podpore záchranných služieb a § 6a zákona o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988 úlohy leteckej záchrany zabezpečuje štát. Štát môže plnenia úloh leteckej záchrannej služby úplne alebo čiastočne preniesť na tretie strany písomnou zmluvou alebo to zabezpečiť prostredníctvom dohôd s inými miestnymi úradmi.

Príklady

Organizácia záchranných služieb na príklade Tirolska

Partnerom v horských záchranných operáciách v Tirolsku je Rakúska horská záchranná služba spolkovej krajiny Tirolsko. Ide o tirolské združenie, ktoré má, vrátane miestnych pobočiek, viac ako 4 000 dobrovoľných horských záchranárov. Spolupráca a súčinnosť s inými záchrannými organizáciami, najmä so zmluvným partnerom štátu Tirolsko pre verejné záchranné služby, je zabezpečená prostredníctvom spoločných komunikačných platforiem (digitálne rádio – BOS-Austria), ako aj spoločných cvičení a koordinačných opatrení.

Korutánsko

Úlohy HZS

Úlohou všeobecnej pomoci a záchrannej služby je

- a) poskytnúť prvú pomoc osobám, ktoré utrpeli vážne zdravotné poškodenie a vyžadujú si lekárske ošetrovanie, pripraviť ich na prepravu a prepraviť ich pod príslušným dohľadom vhodným dopravným prostriedkom do nemocnice alebo podobného zariadenia alebo im poskytnúť inú lekársku starostlivosť;
- b) prepravovať osoby, ktoré vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôžu použiť bežné dopravné prostriedky, s primeranou starostlivosťou a vhodným dopravným prostriedkom;
- c) poskytovať prvú pomoc na mieste konania podujatí v rozsahu potrebnom, primeranom povahe podujatia;
- d) poskytovať školenie prvej pomoci;

- e) poskytnúť personál a zariadenia potrebné na splnenie úloh podľa bodov a až c v primeranom rozsahu – v prípade bodu c na náklady organizátora.

Úlohou špeciálnej záchranej služby v zmysle tohto zákona je pomáhať, ošetrovať, zotavovať alebo zachraňovať zranené, nezvestné alebo osoby v tiesni v ťažkom teréne, najmä vo vysokohorskom teréne (horská záchrana), vo vode (vodná záchrana) alebo v jaskyniach (jaskynná záchrana); to zahŕňa poskytovanie prvej pomoci na mieste. Úlohy špeciálnej záchranej služby zahŕňajú aj pátranie so záchrannými psami po osobách nezvestných v dôsledku prírodných katastrof, duševnej zmätenosti alebo v dôsledku nehôd v teréne, kde nehrozí nebezpečenstvo pádu alebo lavín.

Uznanie organizácie HZS

Právnické osoby môžu byť na požiadanie uznané krajinskou vládou ako záchranné organizácie, ak sa od nich očakáva, že budú riadne poskytovať všeobecné núdzové alebo záchranné služby alebo špeciálne núdzové a záchranné služby v spolkovej krajine Korutánsko alebo v určitých častiach spolkovej krajiny, ktoré zahŕňajú aspoň oblasť okresu alebo obce s viac ako 2 000 obyvateľmi.

Predpokladom pre uznanie právnickej osoby ako záchranej organizácie je, aby

- a) mala sídlo alebo operačné stredisko v Korutánsku;
- b) funguje na neziskovom základe a svoje úlohy vykonáva prevažne s dobrovoľnými členmi;
- c) neexistujú žiadne obavy o spoľahlivosť ich zástupcov; spoľahlivosť je v každom prípade vylúčená, ak osoba určená na zastupovanie záchranej organizácie bola vnútroštátnym súdom odsúdená na trest odňatia slobody na viac ako jeden rok za jeden alebo viac úmyselných trestných činov;
- d) má v Korutánsku dostatočný počet zamestnancov, ktorí sú vyškolení na vykonávanie svojich úloh, potrebné vhodné dopravné prostriedky a potrebné kvalifikované osoby;
- e) má dostatočný počet operačných stanovišť pre oblasť pôsobenia, ktoré sú kedykoľvek dostupné rádiom alebo telefónom; počet operačných stanovišť je dostatočný, ak je možné pridelené úlohy vykonať rýchlo a primerane.

Ak už bolo zabezpečené poskytovanie pomoci a záchranných služieb uznanými záchrannými organizáciami, uznanie ďalších záchranných organizácií možno udeliť len vtedy, ak je zabezpečené, že konkurencia medzi záchrannými službami nemôže spôsobiť žiadne nepríjemnosti.

Pred uznaním záchranej organizácie je potrebné konzultovať s Korutánskym združením obcí a Rakúskym združením miest a obcí – Korutánska regionálna skupina.

Rakúsky Červený kríž, Regionálny spolok Korutánsko, je uznávanou záchrannou organizáciou pre všeobecnú pomoc a záchranné služby v celej krajine.

Rakúska horská záchranná služba – regionálna organizácia Korutánsko – je uznávaná ako záchranná organizácia pre špeciálnu horskú záchrannú a asistenčnú službu v celej krajine.

Financovanie HZS

Obec musí štátu platiť ročný príspevok na obyvateľa za zabezpečenie núdzových a záchranných služieb, ktorý sa skladá z:

- a) poplatok za údržbu: 3,60 EUR
- b) príspevok na distribúciu: 7,86 EUR.

Príspevok obce na záchranu sa zráža v mesačných splátkach z podielu obcí na príjmoch zo spoločných federálnych daní. Vláda štátu určí výšku týchto záloh s prihliadnutím na štátny rozpočet a písomne oznámi obciam podiel, ktorý im bol pridelený.

Štát platí ročný záchranný príspevok na plnenie úloh havarijnej a záchrannej služby, ktorého výška zodpovedá celkovému záchrannému príspevku všetkých obcí.

Príspevok na zabezpečenie a príspevok na rozdeľovanie sa každoročne zhodnocujú nariadením vlády štátu v súlade s nasledujúcimi špecifikáciami:

- a) podiel nákladov na zamestnancov vo výške 57,66 % sa zvýši v súlade s koeficientom zvýšenia príslušnej kolektívnej zmluvy uzavretej profesijným združením zamestnávateľov v zdravotníctve a sociálnych profesiách (BAGS) na nasledujúci rok, plus 0,5 % pri dvojročných zvýšeníach;
- b) podiel materiálových nákladov vo výške 32,97 % sa upraví v súlade s priemernou ročnou mierou inflácie zverejnenou Štatistickým úradom Rakúska za rok predchádzajúci roku úpravy s použitím indexu spotrebiteľských cien z roku 2010 alebo náhradného indexu.

Štát musí použiť príspevky na záchranu získané obcami a štátom na podporu uznaných záchranných organizácií (okrem leteckých záchranných organizácií) takto:

1. Celkové príspevky na zabezpečenie sú pridelené organizáciám všeobecnej pomoci a záchranných služieb, ktoré zaručujú poskytovanie 24-hodinovej služby a komplexnej starostlivosti v rámci celej krajiny.
2. Celkové príspevky na distribúciu sú rozdelené takto:
 - a) 87 % uznaným záchranným organizáciám v oblasti všeobecnej pomoci a záchranných služieb;

- b) 13 % uznaným záchranným organizáciám špeciálnych pomocných a záchranných služieb, a to 59,5 % pre horské záchranné služby, 38,5 % pre vodné záchranné služby a po 1 % pre jaskynné záchranné služby a záchrannú psiu brigádu.

Náklady na neodkladnú lekársku starostlivosť poskytovanú pozemnými záchrannými zdravotnými službami hradí štát. Obce majú uhradiť 50 % nákladov na služby. Podiel obcí na týchto nákladoch sa rozdelí medzi jednotlivé obce na základe ich váženého počtu obyvateľov. Náklady na leteckú záchrannú službu hradí štát. Obce musia uhradiť 50 % nákladov.

3.6 Slovinsko

Horské záchranné služby v Slovenskej republike sú organizované ako dobrovoľné služby.

Právny základ

Horská záchranná služba Slovinska (GRZ S) sa považuje za verejnoprospešnú službu a riadi sa nasledujúcimi zákonmi:

- zákon o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami (ZVNDN)²⁴
- pravidlá o cvičeniach v oblasti ochrany pred prírodnými a inými katastrofami
- pravidlá Slovenskej horskej záchranej služby Horského zväzu Slovinska
- vyhláška o organizácii, vybavení a výcviku ochranných a pomocných síl.

Zákon o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami (ZVNDN) definuje Horskú záchrannú službu Slovinska ako službu verejnej ochrany, záchrany a pomoci, pôsobiacu v rámci Alpského zväzu Slovinska.

Zloženie HZS

Horská záchranná služba (GRZ S) pozostáva zo 17 záchranných jednotiek pokrývajúcich celý alpský región a jeho predhorie, ktoré v súlade so zákonom o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami, pravidlami Horskej záchranej služby Slovinska a pravidlami združení, vykonávajú úlohy verejného významu: ochranu, záchrany a pomoc v horských oblastiach v prípade prírodných a iných katastrof, keď je ohrozená bezpečnosť, zdravie a život ľudí. Združenia vykonávajú tieto úlohy samostatne a pôsobia v geograficky vymedzených oblastiach.

²⁴ Zákon o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami (ZVNDN). Dostupné na internete (v slovinčine): <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO364>

Postavenie a štatút pracovníkov HZS

V jednotkách, službách a iných operačných štruktúrach, ktoré vykonávajú ochranné a záchranné služby, občania pracujú na dobrovoľníckom a neziskovom základe a za svoju prácu nie sú platení. Podľa zákona o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami majú dobrovoľníci rovnaké postavenie ako členovia civilnej ochrany.

Štát musí zabezpečiť podmienky pre dobrovoľníkov, členov mimovládnych organizácií, ktorých práca zahŕňa reakciu na prírodné a iné katastrofy, aby mohli bezpečne a úspešne vykonávať svoje úlohy. Preto [Správa Slovinskej republiky pre civilnú ochranu a pomoc pri katastrofách](#) spolufinancuje ich činnosť úhradou časti nákladov podľa odhadovaných a dohodnutých potrieb zásahu v prípade nehôd. Tieto náklady zahŕňajú náklady na školenie, vybavenie, povinné zdravotné a úrazové poistenie, lekárske prehliadky a úhradu záväzkov voči zamestnávateľom. Správa Slovinskej republiky pre civilnú ochranu a pomoc pri katastrofách uzavrela s týmito organizáciami zmluvy, ktoré stanovujú povinnosti dobrovoľníkov (školenie, pohotovostná služba, zásah atď.). Správa poskytuje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, pričom výška sa určuje v ročných prílohách k zmluvám.

Okrem zabezpečenia finančných zdrojov je potrebné regulovať aj postavenie dobrovoľných záchranárov. Toto je obzvlášť dôležité z dôvodu neprítomnosti v práci počas zásahov. Zákon o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami stanovuje, že za čas neprítomnosti v práci pri plnení záchranných úloh má zamestnávateľ dobrovoľného záchranára nárok na náhradu a úhradu výdavkov súvisiacich s neprítomnosťou zamestnanca. Taktiež predpisuje úhradu nákladov v prípade práceneschopnosti zamestnanca z dôvodu úrazu utrpeneho pri plnení záchranných úloh.

Výcvik HZS

Podmienky pre zaradenie do programu na získanie členstva horského záchranného tímu zahŕňajú primeranú fyzickú a psychickú zdatnosť. Pravidlá pre vstup do jednotlivých združení HZS sa však do istej miery líšia. Niektoré združenia podmieňujú vstup predchádzajúcou kvalifikáciou horolezca certifikovaného Komisiou pre horolezectvo Horského zväzu Slovinska a svojich budúcich záchranárov prijímajú z radov členov horolezeckých oddielov. Iné združenia prijímajú svojich zamestnancov aj z iných profesií (zdravotníctvo, polícia, profesionálne lyžovanie a iné relevantné profesie) v súlade s vlastnými pravidlami a požiadavkami. Po troch rokoch praxe môžu kandidáti absolvovať skúšky na získanie titulu člena horského záchranného tímu.

V súlade s Programom na získanie členstva horského záchranného tímu musí byť kandidát schopný viesť horolezecký tím na trasách klasifikovaných ako štvrtý stupeň podľa stupnice

obtiaznosti UIAA a samostatne sa pohybovať v náročných terénoch klasifikovaných ako druhý stupeň podľa stupnice obtiaznosti UIAA. Okrem vyššie uvedeného sa vyžadujú aj lyžiarske zručnosti s dôrazom na bežecké lyžovanie. Podmienky kontroluje Komisia pre záchranné techniky Horskej záchrannej služby Slovinska (GRZS). Skúšky sa vykonávajú na úrovni GRZS a sú rozdelené na letné a zimné skúšky. Okrem toho musia všetci kandidáti absolvovať aj školenie o bezpečných pracovných postupoch pre operácie vrtuľníka. Po úspešnom absolvovaní skúšky na členstvo v horskom záchrannom tíme môže jednotlivec na návrh združenia absolvovať dodatočné školenie pre záchranné misie vrtuľníkom, aby sa stal členom vrtuľníkového záchranného tímu. Zvláštnosťou je aj školenie inštruktora horských záchranných techník, ktorý školí členov záchranného tímu a predstavuje nové záchranné techniky, je zodpovedný za správne vykonávanie operácií a vo všeobecnosti vedie záchranné operácie. Psovodi záchranných psov sú školení na hľadanie nezvestných osôb a záchranu osôb zasypaných lavínami.

Súčasťou horského záchranného tímu sú aj špecialisti, ako sú lekári urgentnej medicíny a záchranári, ktorí musia tiež spĺňať všetky základné podmienky pre vstup do Horskej záchrannej služby a ktorí spravidla neskôr absolvujú aj výcvik záchranu vrtuľníkom.

Financovanie HZS

Ako už bolo uvedené vyššie, činnosť Horskej záchrannej služby Slovinska je financovaná v rámci systému ochrany a záchranu, ktorý je okrem obrany a bezpečnosti jedným z troch pilierov systému národnej bezpečnosti Slovenskej republiky. 60 % finančných prostriedkov na prevádzku Horskej záchrannej služby Slovinska prispieva Správa Slovenskej republiky pre civilnú ochranu a pomoc pri katastrofách, zatiaľ čo zvyšných 40 % poskytuje [Nadácia pre financovanie organizácií pre osoby so zdravotným postihnutím a humanitárnych organizácií \(FIHO\)](#). Keďže Horská záchranná služba Slovinska získala štatút humanitárnej organizácie, má stály zdroj financovania.

3.7 Španielsko

Právny základ

Organický zákon 2/1986 z 13. marca 1986 o bezpečnostných silách a zboroch²⁵ stanovuje vo svojej Hlave II, Kapitole II funkcie Štátnych bezpečnostných síl. Článok 11 teda uvádza nasledovné:

1. „Poslaním Štátnych bezpečnostných síl je chrániť slobodný výkon práv a slobôd a zaručovať bezpečnosť občanov prostredníctvom plnenia nasledujúcich funkcií:

(..)

b) Pomáhať a chrániť osoby a zabezpečovať ochranu a stráženie majetku, ktorý je z akéhokoľvek dôvodu ohrozený.“

Okrem toho odsek 2 toho istého článku upravuje územné rozloženie funkcií zverených Štátnym bezpečnostným silám, pričom Civilná garda (Guardia Civil) je oprávnená vykonávať svoje funkcie v horských oblastiach a podzemných dutinách.

Vzhľadom na uvedené je Civilná garda príslušným orgánom v Španielsku pre záchranné práce v horských oblastiach a na iných ťažko dostupných miestach. Na tento účel má Guardia Civil špeciálnu Horskú službu, upravenú v nariadení PRE/422/2013 z 15. marca, ktoré stanovuje organizačnú štruktúru ústredných služieb generálneho riaditeľstva Guardia Civil²⁶. Článok 8.2 bod f) teda uznáva Horskú službu Civilnej gardy ako orgán pod velením špeciálnych a záložných jednotiek a definuje ju takto:

„(..)

f) Horská služba. Špecializovaný orgán Civilnej gardy na výkon všetkých funkcií zverených Civilnej garde v horských oblastiach alebo v tých, ktoré si vzhľadom na svoju orografickú alebo klimatologickú náročnosť vyžadujú špeciálnu fyzickú a technickú prípravu, ako aj používanie primeraných technických prostriedkov.“

Úlohy HZS

Medzi úlohy Horskéj služby Civilnej gardy patria:

- záchrana osôb

²⁵ Organický zákon 2/1986 z 13. marca 1986 o bezpečnostných silách a zboroch. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/1986/BOE-A-1986-6859-consolidado.pdf>

²⁶ Nariadenie PRE/422/2013 z 15. marca, ktoré rozvíja organizačnú štruktúru ústredných služieb generálneho riaditeľstva Guardia Civil. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2013/BOE-A-2013-2906-consolidado.pdf>

- vyšetovanie nehôd
- ochrana prírody
- verejná bezpečnosť v horských športových zariadeniach, lyžiarskych strediskách a na športových súťažiach
- spolupráca pri prevencii nehôd a podpore bezpečnosti v horách.

Zloženie HZS

Ústredné veliteľstvo Horskej služby sídli v Jaca (Huesca). Horské jednotky Civilnej gardy (Guardia Civil) sa delia na tri typy: Sekcia horskej záchranu a zásahov (SEREIM), Skupina horskej záchranu a zásahov (GREIM, podľa španielskych iniciálok), Tím horskej záchranu a zásahov (EREIM).

Niektoré samosprávne komunity si pri výkone svojich právomocí vytvorili vlastné špecializované horské zásahové jednotky:

- Astúria: Záchraná skupina hasičov záchrannej služby Astúrskeho kniežatstva (Grupo de Rescate de Bomberos del Servicio de Emergencias del Principado de Asturias, SEPA)
- Kantábria: Tím rýchlej reakcie (Equipo de Intervención Rápida, SOS Cantabria 112)
- Baskicko: Mobilná brigáda Ertzaintza (Brigada Móvil de la Ertzaintza, regionálny policajný zbor)
- Navarra: Technická záchraná skupina (Grupo de Rescate Técnico, GRT) del Servicio de Bomberos
- Cataluňa: Skupina špeciálnych operácií (Grup de Recolzament d'Actuacions Especials, GRAE) hasiči z Katalánska
- Kastília a León: Záchraná skupina Kastílie a Leónu (Grupo de Rescate y Salvamento de Castilla y León)
- Komunita Madrid: Špeciálna skupina záchranu vo výškach (Grupo Especial de Rescate en Altura, GERA) hasiči z Madridu

Pokiaľ ide o dobrovoľnícke jednotky, kľúčovým činiteľom usmerňujúcim účasť dobrovoľníkov na núdzových aktivitách je civilná ochrana. Právny rámec upravujúci civilnú ochranu v Španielsku tvoria okrem iných zákonov dva základné dokumenty: [kráľovský dekrét 407/1992 z 24. apríla, ktorým sa schvaľuje základný štandard civilnej ochrany](#); a predovšetkým zákon 17/2015 z 9. júla o národnom systéme civilnej ochrany²⁷.

Podľa § 1 zákona 17/2015 predstavuje civilná ochrana „verejnú službu, ktorá chráni ľudí a majetok tým, že zaručuje primeranú reakciu na rôzne typy núdzových situácií a katastrof spôsobených prírodnými príčinami alebo ľudskou činnosťou, či už náhodnou alebo úmyselne“. Účelom zákona 17/2015 je

²⁷ Zákon 17/2015 z 9. júla o národnom systéme civilnej ochrany. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2015/BOE-A-2015-7730-consolidado.pdf>

„zabezpečenie koordinácie, súdržnosti a účinnosti verejných politík civilnej ochrany“ prostredníctvom národného systému civilnej ochrany.

Zákon 17/2015 vo svojom § 7 uznáva, že „účasť občanov na úlohách civilnej ochrany sa môže uskutočňovať prostredníctvom dobrovoľníckych subjektov v súlade s ustanoveniami zákonov a nariadení“.

Podobne § 7 „Dobrovoľníctvo v oblasti civilnej ochrany“ stanovuje nasledovné:

1. Dobrovoľníci civilnej ochrany môžu spolupracovať pri riadení núdzových situácií ako prejav účasti občanov na spoločenskej reakcii na tieto javy [...] Činnosti dobrovoľníkov v oblasti civilnej ochrany sa vykonávajú prostredníctvom dobrovoľníckych subjektov, v ktorých sú začlenení...

2. Verejné orgány podporujú účasť a odbornú prípravu dobrovoľníkov na podporu Národného systému civilnej ochrany.

Podobne § 17.3 zákona 17/2015 stanovuje, že „ak sú potrebné dobrovoľnícke organizácie a spolupracujúce subjekty, ich mobilizácia a činnosť sú podriadené týmto [organizáciám] verejných služieb.“

Prvé doplňujúce ustanovenie „Dobrovoľníctvo v oblasti civilnej ochrany“ stanovuje, že „Španielsky Červený kríž a iné spolupracujúce subjekty“ upravujú úlohu iných organizácií ako verejných služieb v úlohách civilnej ochrany.

Pokiaľ ide o koordináciu medzi rôznymi aktérmi a jednotkami, zákon 17/2015 stanovuje vypracovanie plánov civilnej ochrany, ktoré môžu mať štátny, územný alebo špeciálny charakter. Tieto plány predstavujú referenčný rámec pre mobilizáciu zdrojov v núdzovej situácii, ako aj základnú schému koordinácie medzi verejnými správami (§ 14 zákona 17/2015).

Zákon 17/2015 vo svojom § 18 ustanovuje [Národné centrum pre monitorovanie a koordináciu núdzových situácií](#), ktoré okrem iných funkcií pôsobí ako operačný koordinačný bod v núdzových situáciách národného záujmu. Avšak v núdzových situáciách regionálneho alebo miestneho charakteru budú samosprávne obce správnymi orgánmi zodpovednými za vykonávanie operačnej koordinácie v prípade núdzových situácií civilnej ochrany prostredníctvom svojich vlastných koordinačných orgánov (§ 17.2 zákona 17/2015). V tomto smere samosprávne obce vytvorili koordinačné orgány zamerané na koordináciu reakcie rôznych aktérov v rizikových situáciách, ktoré ich ovplyvňujú, vrátane horských záchranárov.

Výcvik HZS

Školenie týchto špecialistov prebieha v Horskom tréningovom centre, kde sú zamestnanci Guardia Civil školení v oblasti zásahov v horských oblastiach, jaskyniarstve a speleologickej záchrany. Školenie poskytované príslušníkom zahŕňa nasledujúce témy:

- záchrana zranených, stratených alebo izolovaných osôb

- vyšetovanie nehôd
- dohľad v horských oblastiach, podzemných dutinách a na iných miestach s ťažkým prístupom
- zabezpečenie bezpečnosti v ich oblastiach pôsobenia
- prevencia a dohľad nad verejným poriadkom v lyžiarskych strediskách, ako aj na horských športových súťažiach.

Pokiaľ ide o školenie dobrovoľníkov, dobrovoľníci dostanú primerané školenie na plnenie svojich povinností. Prvé dodatočné ustanovenie zákona 17/2015 z 9. júla o národnom systéme civilnej ochrany uvádza nasledovné: „Verejné orgány podporujú účasť a riadne školenie dobrovoľníkov na podporu národného systému civilnej ochrany bez toho, aby bola dotknutá všeobecná povinnosť spolupráce všetkých občanov.“

Kompetencie dobrovoľníkov môžu napríklad zahŕňať: vykonávať pátracie a záchranné činnosti pre obeť s použitím vhodných prostriedkov a techník v bezpečných podmienkach, poskytovať prvú pomoc v núdzových situáciách, základné kardiopulmonálne resuscitačné manévry, ako aj používať defibrilátor a vykonávať manipuláciu a prepravu zranených osôb v súlade so stanovenými protokolmi, používať základné hasiace prostriedky, vykonávať evakuačné činnosti pre občanov v núdzových situáciách, vykonávať psychosociálnu podporu v núdzových situáciách a pod. Takáto účasť dobrovoľníkov má však väčšinou len „podporný“ charakter.

Financovanie HZS

Pokiaľ ide o financovanie zboru Civilnej gardy (Guardia Civil) (vrátane jej horskej služby), toto financovanie sa každoročne stanovuje v zákone o všeobecnom štátnom rozpočte. Financovanie samosprávnych núdzových jednotiek sa deje prostredníctvom zákona o rozpočte príslušného autonómneho regiónu.

3.8 Švajčiarsko

Právny základ

Vo Švajčiarsku majú legislatívne právomoci v oblasti horskej záchrany jednotlivé kantóny. Federálne predpisy možno nájsť v zákone o zdravotnom poistení a zákone o úrazovom poistení.

Okrem federálnych, kantonálnych a komunálnych predpisov má v oblasti záchranných služieb veľký význam aj súkromná samoregulácia.

Zloženie HZS

S výnimkou kantónu Valais všetky kantóny zverili svoje pozemné záchranné úlohy v horách neziskovej [Švajčiarskej alpskej záchrannej službe](#) (ARS). ARS je podporovaná [Švajčiarskou leteckou záchrannou službou](#) (Rega) a [Švajčiarskym alpským klubom](#) (SAC). V kantóne Valais záchranné služby poskytuje kantonálna organizácia KWRO (Kantonálna záchranná organizácia Valais).

Výcvik HZS

Predpisy o výcviku ARS nadobudli účinnosť začiatkom roka 2010 a boli revidované v r. 2022. Rozdelenie funkcií podľa úrovne výcviku (záchrannár I, záchrannár II a záchrannár III), ako aj podľa špecializácie umožňuje všetkým členom ponúkať svoje služby podľa svojich schopností a dostupnosti. Pre každú z týchto funkcií existujú špecifické požiadavky, úroveň zodpovednosti a kurzy. Záchrannári absolvujú výcvik na dobrovoľnej báze a za svoje zásahy sú odmeňovaní.

Financovanie HZS

Švajčiarska alpská záchranná služba je nezávislá charitatívna nadácia financovaná spoločnosťou Rega a Švajčiarskym alpským klubom SAC. ARS je kontaktným partnerom pre kantóny, ktoré ju – s výnimkou Valais – poverili vykonávaním pozemných záchranných misií v ich horách.

ARS je financovaná z príspevkov verejných inštitúcií, ako sú obce a kantóny, ako aj z príspevkov na prevádzkové náklady nadácií, priamej fakturácie za jej intervencie, ako aj z darov, dedičstiev, odkazov a dobrovoľne ponúkaných darov. Väčšina kantónov podporuje ARS buď prostredníctvom príspevku stanoveného bilaterálnymi dohodami o službách, alebo platením 4 centov na obyvateľa.

Rega je financovaná z dvoch hlavných zdrojov: početných príspevkov švajčiarskeho obyvateľstva a príjmov z jej prevádzky (platby poistenia atď.). Dary tvoria približne 60 percent príjmov Regy, čo znamená, že činnosť organizácie do značnej miery závisí od štedrosti jej darcov. Štát na druhej strane nehrá žiadnu úlohu vo financovaní Regy, ktorá je súkromnou nadáciou verejnoprospešných služieb.

3.9 Taliansko

Právny základ

Zákon z 21. marca 2001, čl. 74 Ustanovenia na podporu aktivít Národného horského a speleologického záchranného zboru.²⁸ Na regionálnej úrovni môžu jednotlivé oblasti prijať vlastné legislatívne opatrenia na podporu a organizáciu záchranných služieb.

Zloženie HZS

Horskú záchrannú službu v Taliansku vykonáva predovšetkým [Corpo Nazionale Soccorso Alpino e Speleologico \(CNSAS\)](#), dobrovoľná organizácia špecializovaných technikov a záchranárov, ktorú často podporujú vojenské jednotky, hasičské zbory a pohraničná polícia. Horské záchranné služby môžu tvoriť platení profesionáli alebo dobrovoľníci²⁹.

CNSAS je na území organizovaná prostredníctvom 21 služieb (Servizi), pričom každá z nich je zriadená pre každý región alebo autonómnu provinciu patriacu talianskemu štátu. Jednotlivé služby obsahujú operačné centrá (tzv. Stazioni), ktorých úlohou je zabezpečovať záchranu.

Úlohy HZS

Na základe [štatútu](#) CNSAS sú úlohy nasledujúce:

- implementovať prevenciu a monitorovanie nehôd pri horolezectve, skialpinizme, turistike a horských športoch, speleologických aktivitách a akejkolvek inej činnosti súvisiacej s cestovným ruchom, športovými, rekreačnými a kultúrnymi aktivitami vrátane profesionálnych aktivít, vykonávaných v horskom, podzemnom a nehostinnom a neprístupnom prostredí na území štátu
- vykonávať pátranie a záchranu, vyzdvihovanie a lekársku a nelekársku prepravu zranených, ohrozených a nezvestných osôb, ako aj padlých obetí v horskom, podzemnom a akomkoľvek inom nehostinnom a neprístupnom prostredí na území štátu, v úzkej spolupráci so systémom urgentnej lekárskej starostlivosti (SUEM)

²⁸ Zákon z 21. marca 2001, čl. 74 Ustanovenia na podporu aktivít Národného horského a speleologického záchranného zboru. Dostupné na internete (v taliančine): <https://www.parlamento.it/parlam/leggi/010741.htm>

²⁹ Horská záchranná služba Dolomity. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.guidedolomiti.com/en/dolomites-mountain-rescue/>

Národnej zdravotnej služby, pre ktorý predstavuje „výhradný referenčný bod“ pre poskytovanie lekárskej pomoci

- vykonávať pátracie a záchranné operácie v núdzových situáciách alebo pri katastrofách, ktoré možno klasifikovať ako činnosti civilnej obrany v rámci svojich inštitucionálnych kompetencií a zákonných povinností
- poskytovať odbornú prípravu a vzdelávanie pre svoj technický personál a svoj logistický a administratívny personál
- spolupracovať so štátnymi agentúrami a správnymi orgánmi, verejnými a súkromnými subjektmi na dosiahnutie inštitucionálnych cieľov stanovených v predchádzajúcich bodoch a na dodržiavaní zákonných povinností.

CNSAS je tiež zodpovedná za koordináciu v prípade zásahu rôznych záchranných organizácií v horskom, náročnom alebo nehostinnom prostredí.

Výcvik HZS

CNSAS vždy venovala osobitnú pozornosť vzdelávaniu a odbornej príprave svojich členov. Národných škôl je 8, ustanovených zákonom, a zaoberajú sa odbornou prípravou, vývojom operácií a výskumom nových materiálov.

Financovanie HZS

HZS je financovaná z viacerých zdrojov - príspevok zo štátneho rozpočtu, zdravotné poistenie, regionálne zdroje, z poistenia a z darcovských príspevkov.

4. Záver

Cieľom predkladaného materiálu bolo porovnať niektoré aspekty HZS medzi vybranými relevantnými európskymi štátmi.

Len niekoľko zo sledovaných štátov má osobitnú právnu úpravu (zákon) o HZS – okrem Slovenska je to ešte Poľsko. Vo väčšine iných štátov je táto oblasť upravená v rámci iných širších oblastí.

Vo viacerých sledovaných štátoch je táto oblasť regulovaná na úrovni jednotlivých regiónov, spolkových krajín, resp. kantónov: Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, Taliansko.

Vo väčšine sledovaných štátov je HZS zložená z profesionálnych a dobrovoľných záchranárov, iba v niektorých štátoch je organizovaná výlučne na dobrovoľníckom princípe - Nemecko, Slovinsko. V niektorých štátoch sa do tejto činnosti zapájajú aj členovia hasičského záchranného zboru. V niektorých štátoch sú jednotky HZS organizované na úrovni regiónov (Nemecko, Rakúsko, Španielsko).

Čo sa týka úloh HZS, medzi sledovanými štátmi neboli veľké rozdiely. Medzi základné kategórie úloh patria:

- organizovanie a vykonávanie záchranných a pátracích akcií v horskom teréne,
- vyprosťovanie osôb uviaznutých v horskom prostredí,
- poskytovanie prvej pomoci a zaisťovanie transportu zranených,
- vytváranie podmienok pre bezpečnosť návštevníkov hôr,
- vyznačovanie turistických a lyžiarskych trás,
- zabezpečovanie školení a výcviku horských záchranárov,
- zaisťovanie bezpečnosti na hromadných športových podujatiach v horskom prostredí.

Vo všetkých sledovaných štátoch musia horskí záchranári absolvovať dôkladný výcvik, pozostávajúci z tréningu fyzických aj psychických zručností a odolnosti a zásad prvej pomoci a ďalšieho zdravotníckeho tréningu. Školenia bývajú v danom štáte jednotné pre všetkých členov HZS (profesionálnych aj dobrovoľných), odlišujú sa len podľa príslušnej pozície, zaradenia a náplne práce člena HZS.

HZS je vo väčšine štátov financovaná z viacerých zdrojov – štátny rozpočet, rozpočty obcí resp. samosprávnych regiónov, zdravotné (sociálne) poistenie a dary od sponzorov, resp. fyzických osôb. V Poľsku sa časť nákladov na HZS pokrýva z príjmov od návštevníkov národných resp. krajinných parkov.

V niektorých štátoch (Rakúsko, Švajčiarsko) platia regióny (resp. obce) príspevky na HZS podľa počtu svojich obyvateľov.

Financovanie HZS v Slovinsku je pokryté z dvoch základných zdrojov – 60% hradí štát a 40% hradí Nadácia pre financovanie organizácií pre osoby so zdravotným postihnutím a humanitárnych organizácií (FIHO), keďže HZS získala štatút humanitárnej organizácie.

Keďže HZS v Slovinsku je výlučne na dobrovoľnom základe, zamestnávateľ má, podľa zákona, za čas neprítomnosti v práci pri plnení záchranných úloh dobrovoľného záchranára nárok na náhradu výdavkov súvisiacich s neprítomnosťou zamestnanca. Taktiež má nárok na úhradu nákladov v prípade práceneschopnosti zamestnanca z dôvodu úrazu utrpeneho pri plnení záchranných úloh.

5. Použité zdroje

1. Požiadavka č. 4915 Právna úprava horskej záchranej služby (uzavretá databáza), Európske centrum pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home>
2. Zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/544/20230401>
3. Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/129/20250701>
4. Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 469/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú hranice horských oblastí, v ktorých vykonáva činnosť Horská záchranná služba. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/469/20230501>
5. Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 23/2006 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/23/20080501>
6. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č.299/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg činností v Horskej záchranej službe. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/299/20100701>
7. Národná rada SR posunula do druhého čítania novelu zákona o Horskej záchranej službe. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=narodna-rada-sr-posunula-do-druheho-citania-novelu-zakona-o-horskej-zachrannej-sluzbe>
8. Vláda schválila návrh novely zákona o Horskej záchranej službe. Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy-4&sprava=vlada-schvalila-navrh-novelu-zakona-o-horskej-zachrannej-sluzbe>
9. Štát ide prekopaf fungovanie horských záchranárov. Obmedzí to činnosť dobrovoľníkov. Dostupné na internete: <https://zdravotnickydennik.sk/2025/03/stat-ide-prekopat-fungovanie-horskych-zachranarov-obmedzi-to-cinnost-dobrovolnikov/>
10. Hromadnú pripomienku k novele zákona o horských záchranároch podpísalo viac ako 300 ľudí. Dostupné na internete: <https://www.aktuality.sk/clanok/A7a62k8/hromadnu-pripomienku-k-novele-zakona-o-horskych-zachranaroch-podpisalo-viac-ako-300-ludi/>
11. Zákon č. 159/1999 Zb., o niektorých podmienkach podnikania v oblasti cestovného ruchu a o zmene zákona č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov, a zákona č. 455/1991 Zb., o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-159>
12. Horská služba: Poslanie a úlohy. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/poslani-a-ukoly>
13. Bavorský zákon o záchranných službách. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayRDG/true>

14. Zákon z 18. augusta 2011 o bezpečnosti a záchrane v horách a v organizovaných lyžiarskych strediskách. Dostupné na internete (v poľštine):
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20112081241/U/D20111241Lj.pdf>
15. Horská a lyžiarska záchrana - základné informácie. Dostupné na internete (v poľštine):
<https://www.gov.pl/web/mswia/ratownictwo-gorskie>
16. Zákon o podpore korutánskych záchranných služieb [K-RFG]. Dostupné na internete (v nemčine): <https://www.jusline.at/gesetz/k-rfg/gesamt>
17. Zákon o záchranných službách Dolného Rakúska z roku 2017. Dostupné na internete (v nemčine):
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrNO&Gesetzesnummer=20001142>
18. Zákon o záchranných službách Horného Rakúska z roku 1988. Dostupné na internete (v nemčine):
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=10000262>
19. Salzburský zákon o záchranných službách. Dostupné na internete (v nemčine):
https://www.jusline.at/gesetz/sbg_rg/gesamt
20. Štajerský zákon o záchranej službe. Dostupné na internete (v nemčine):
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrStmk&Gesetzesnummer=20000433>
21. Tirolský zákon o záchranej službe z roku 2009. Dostupné na internete (v nemčine):
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrT&Gesetzesnummer=20000411>
22. [Vorarlberský] zákon o záchranej službe. Dostupné na internete (v nemčine):
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrVbg&Gesetzesnummer=20000273>
23. Zákon o ochrane pred prírodnými a inými katastrofami (ZVNDN). Dostupné na internete (v slovinčine): <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO364>
24. Organický zákon 2/1986 z 13. marca 1986 o bezpečnostných silách a zboroch. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/1986/BOE-A-1986-6859-consolidado.pdf>
25. Nariadenie PRE/422/2013 z 15. marca, ktoré rozvíja organizačnú štruktúru ústredných služieb generálneho riaditeľstva Guardia Civil. Dostupné na internete (v španielčine):
<https://www.boe.es/buscar/pdf/2013/BOE-A-2013-2906-consolidado.pdf>
26. Zákon 17/2015 z 9. júla o národnom systéme civilnej ochrany. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2015/BOE-A-2015-7730-consolidado.pdf>
27. Zákon z 21. marca 2001, č. 74 Ustanovenia na podporu aktivít Národného horského a speleologického záchranného zboru. Dostupné na internete (v taliančine):
<https://www.parlamento.it/parlam/leggi/010741.htm>

28. Horská záchranná služba Dolomity. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.guidedolomiti.com/en/dolomites-mountain-rescue/>

Všetky zdroje sú aktuálne ku dňu zverejnenia.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:

[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/
pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky

pi@nrsr.sk

www.nrsr.sk

